

JORDBRUKETS KOSTNADER FÖR VÄXT- SKYDDSMEDEL 1998

1 Beräkningsmetoder

Jordbruksverket beräknar årligen, sedan år 1992, jordbrukets kostnader för växtskyddsmedel. Tidigare gjordes dessa beräkningar av Jordbrukets Utredningsinstitut¹ resp Statens jordbruksnämnd. Fr.o.m. år 1997 görs också beräkningar av trädgårdsnäringskostnader för växtskyddsmedel.

I beräkningarna används de kvantiteter som Kemikalieinspektionen² årligen redovisar utifrån uppgifter från tillverkare/ombud, om inom landet överlåten mängd bekämpningsmedel. Prisuppgifter har erhållits från ett antal återförsäljare i branschen. För att få fram jordbrukets kostnader för växtskyddsmedel har kvantitetsuppgifterna multiplicerats med ett medelpris.

2 Kemikalieinspektionens uppgifter

Kemikalieinspektionen har föreskrivit att registreringsinnehavare av växtskyddsmedel skall lämna mängduppgift för växtskyddsmedel som överlåtit inom landet. Samtidigt med att mängduppgifterna lämnas in, anges också till vilka användarkategorier överlåtelserna har skett. Från och med år 1985 sammanställs och publiceras mängduppgifterna av Kemikalieinspektionen (se fotnot 2). Sammanställning av uppgifterna för åren 1976-1984 gjordes av produktkontrollbyrån vid Statens naturvårdsverk.

Mängduppgifterna avser alltså tillverkarnas/ombudens försäljning av växtskyddsmedel och är uttryckta i mängd verksam beståndsdel. Vid beräkning av försäljningen till förbrukare utgör återförsäljarnas lagerhållning en felkälla vid jämförelse mellan enstaka år. Aviserade prishöjningar, särskilda avgifter, marknadsföringssätt m.m. kan påverka försäljningsvolymen under ett år.

---

¹ Numera Institutet för Livsmedel och Marknadsfrågor

² En rapport i serien Sveriges Officiella Statistik; Försålda kvantiteter av bekämpningsmedel 1998.

3 Jordbrukets och trädgårdsnäringens kostnader 1998, resultat och tabeller

Jordbrukets kostnader

Jordbrukets totala kostnader för växtskyddsmedel har för år 1998 beräknats till 735,4 mkr. Jämfört med år 1997 innebär detta en ökning med 14,5 mkr eller 2 procent. Vid jämförelse med medeltalet för 1994-1998 visas en ökning av kostnaderna med 6 procent.

Vid en jämförelse av kostnaderna för växtskyddsmedel mellan åren 1993 - 1995 kan noteras en kraftig ökning under 1994. En förklaring till denna ökning var att det under hösten 1994 blev allmänt känt att riksdagen planerade att höja miljöavgiften på bekämpningsmedel. Detta ledde till att många jordbrukare köpte på sig lager av bekämpningsmedel, att användas under kommande säsong, för att undgå höjd miljöavgift. Den stora redovisade försäljningen under 1994 medförde således inte en ökad förbrukning utan var till stor del avsedd för kommande år.

Uttryckt i verksamt ämne uppgick försäljningen till jordbruket till 1 629 ton, en ökning med 20 ton (drygt 1 procent) jämfört med 1997. En jämförelse med medeltalet för 1994-1998 visar en ökning med drygt 2 procent. Försäljningen av svamp- och insektsbekämpningsmedel samt tillväxtregulatorer har ökat medan ogräsbekämpningsmedel har minskat med drygt 2 procent.

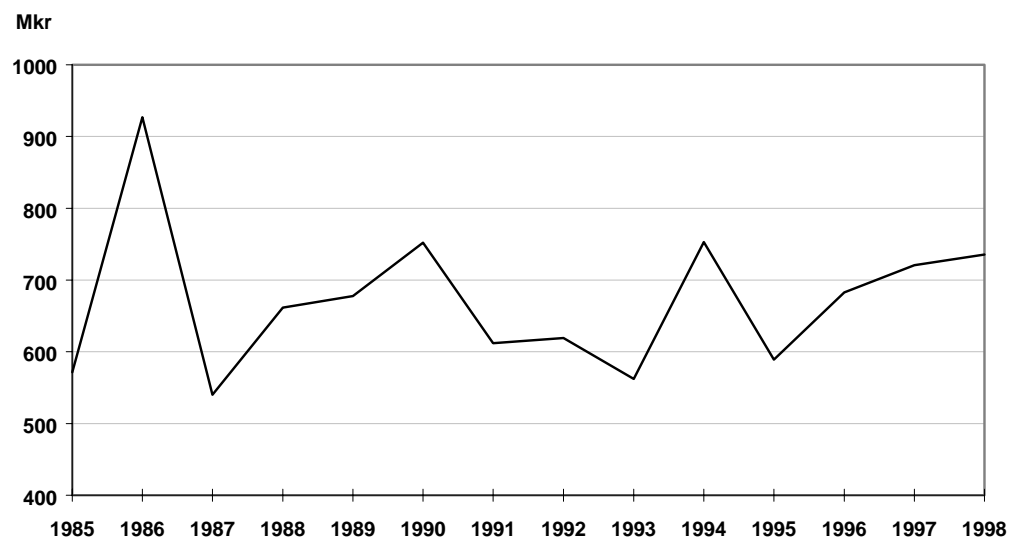
I diagram 3.1 redovisas jordbrukets totala kostnader (inkl. prisregleringsavgift) för växtskyddsmedel under perioden 1985-1998. I tabell 3.1 redovisas kostnaderna för perioden 1985-1998 uppdelade på olika typer av medel. Diagram 3.2 visar hur kostnaderna för växtskyddsmedel 1998 är fördelade på olika typer av medel. Tabell 3.2 innehåller uppgifter från Kemikalieinspektionens sammanställningar av försålda kvantiteter, uttryckta i verksamt beståndsdel.

Trädgårdsnäringens kostnader

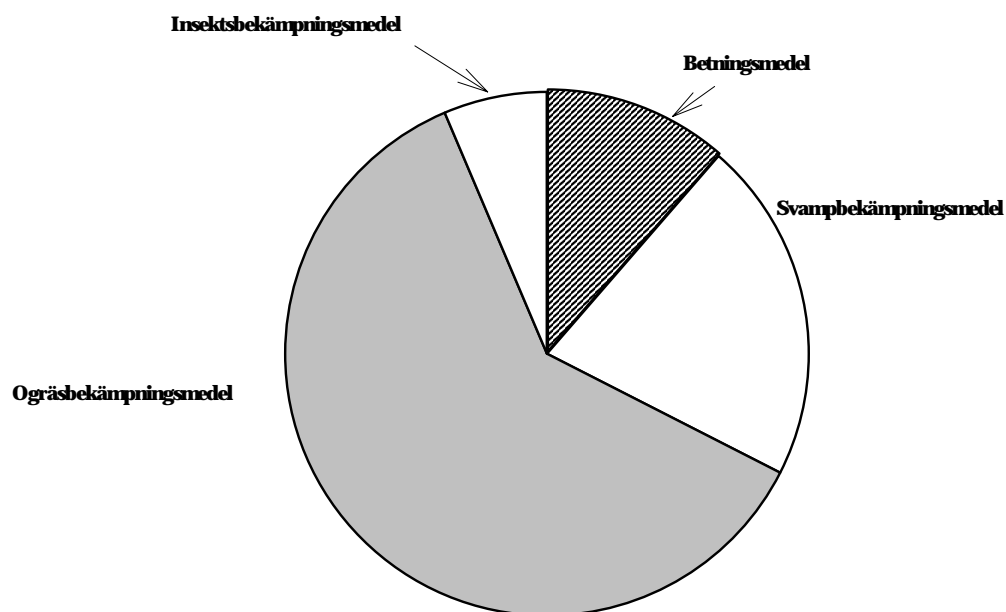
Trädgårdsnäringens kostnader för växtskyddsmedel uppgick 1998 till 32,3 mkr, en minskning med 6,2 mkr (16 procent) jämfört med 1997. I diagram 3.3 visas hur trädgårdsnäringens kostnader för växtskyddsmedel fördelar sig mellan olika typer av medel. Tabell 3.3 redovisar trädgårdsnäringens kostnader (inkl. prisregleringsavgift) för växtskyddsmedel åren 1997-1998.

I tabell 3.4 redovisas uppgifter från Kemikalieinspektionens sammanställningar av försålda kvantiteter till trädgårdsnäringen, uttryckta i verksamt beståndsdel. De försålda kvantiteterna minskade mellan 1997 och 1998 med 9 ton (13 %). Jämfört med ett genomsnitt för perioden 1994-1998, var minskningen 14 procent.

Diagram 3.1 Jordbrukets kostnader för växtskyddsmedel 1985-1998, mkr

Diagram 3.2 Jordbrukets kostnader för växtskyddsmedel uppdelade på olika typer av medel 1998, mkr

Tabell 3.1 Jordbrukets kostnader för växtskyddsmedel uppdelade på olika typer av medel 1985-1998, mkr

	Betnings- medel ³	Svampbekämp- ningsmedel ⁴	Ogräsbekämp- ningsmedel ⁵	Insektsbekämp- ningsmedel	Övriga medel	Summa
1985	39,9	82,9	367,3	81,4		571,5
1986	58,9	170,4	579,4	118,2		926,9
1987	40,5	82,8	384,0	32,7		540,0
1988	37,4	94,2	441,9	88,2		661,7
1989	54,9	75,5	488,8	58,3		677,5
1990	57,3	101,7	542,4	50,7		752,1
1991	44,9	112,9	403,2	50,9		611,9
1992	64,1	89,9	386,5	78,6		619,1
1993	57,7	62,8	395,3	45,9	0,5	562,2
1994	64,5	84,6	512,9	90,6	0,1	752,7
1995	54,5	85,5	416,4	32,1	0,5	589,1
1996	69,2	120,2	452,2	40,3	0,9	682,7
1997	72,5	123,0	485,8	38,7	0,9	720,9
1998	84,6	155,8	448,6	46,4	-	735,4

Tabell 3.2 Till jordbruket försålda kvantiteter växtskyddsmedel uttryckt i verksam beståndsdel 1985-1998, ton

	Betnings- medel	Svampbekämp- ningsmedel	Ogräsbekämpningsmedel		Insektsbekämp- ningsmedel	Summa
				varav tillväxt- regulatorer		
1985	155	484	2 881	129	140	3 660
1986	199	801	4 434	241	151	5 585
1987	119	392	1 846	83	52	2 409
1988	101	578	2 083	74	103	2 865
1989	120	379	1 885	33	39	2 423
1990	97	546	1 675	44	26	2 344
1991	86	637	1 095	41	19	1 837
1992	90	426	967	29	29	1 512
1993	76	242	1 131	38	15	1 464
1994	90	280	1 551	44	40	1 961
1995	67	133	1 007	32	17	1 224
1996	78	175	1 263	27	13	1 529
1997	75	187	1 332	28	15	1 609
1998	74	226	1 302	33	27	1 629

Källa: Kemikalieinspektionen "Försålda kvantiteter av bekämpningsmedel 1998".

³ Betningsmedel förbrukas framförallt inom utsädesbranschen och bekostas alltså inte direkt av jordbruket.

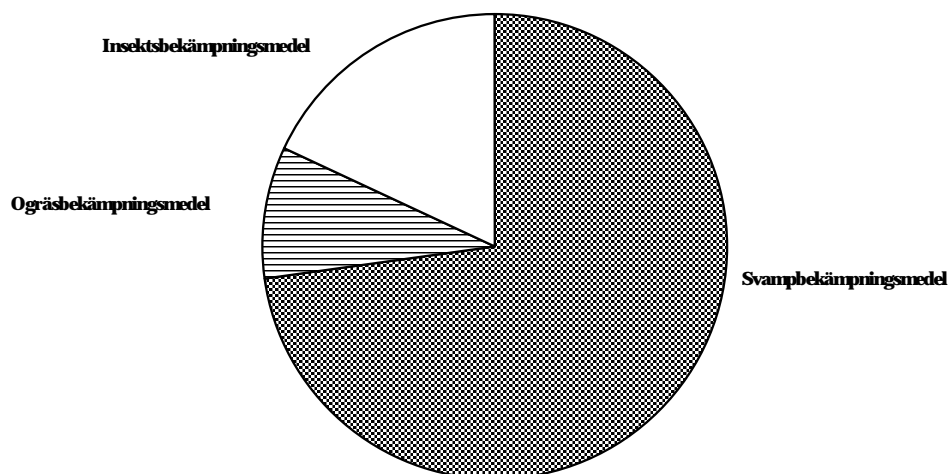
⁴ Inklusive mikronäringsämnen och baljväxtbakterier.

⁵ Kostnader för tillväxtregulatorer ingår.

Tabell 3.3 Trädgårdsnäringens kostnader för växtskyddsmedel uppdelade på olika typer av medel 1997-1998, mkr

	Betnings- medel ⁶	Svampbekämp- ningsmedel ⁷	Ogräsbekämp- ningsmedel ⁸	Insektsbekämp- ningsmedel	Övriga medel	Summa
1997	0,2	22,0	9,3	7,0	0	38,5
1998	0,0	23,6	3,1	5,6	0	32,3

Diagram 3.3 Trädgårdsnäringens kostnader för växtskyddsmedel uppdelade på olika typer av medel 1998, mkr

⁶ Betningsmedel förbrukas framförallt inom utsädesbranschen och bekostas alltså inte direkt av jordbruket eller trädgårdsnäringen.

⁷ Inklusivt mikronäringsämnen och baljväxtbakterier.

⁸ Kostnader för tillväxtregulatorer ingår.

Tabell 3.4 Till trädgårdsnäringen försålda kvantiteter växtskyddsmedel uttryckt i verksam beståndsdel 1985-1998, ton

	Betningsmedel	Svampbekämpningsmedel	Ogräsbekämpningsmedel		Insektsbekämpningsmedel	Summa
				varav tillväxtregulatorer		
1985	0	76	14	2	35	125
1986	0	68	16	2	10	94
1987	0	79	19	1	11	109
1988	0	84	21	1	11	116
1989	0	67	21	2	12	100
1990	0	59	21	2	8	88
1991	0	59	21	2	8	88
1992	0	53	21	2	7	81
1993	0	29	14	3	5	48
1994	0	30	20	3	1	51
1995	0	45	30	3	7	82
1996	0	40	39	3	5	84
1997	0	42	21	3	5	68
1998	0	46	8	-	5	59

Källa: Kemikalieinspektionen "Försålda kvantiteter av bekämpningsmedel 1998"